

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

Удод Вікторія Володимирівна
здобувачка вищої освіти 3-го курсу
факультету судового та міжнародного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ З ЄС: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Базові національні інтереси та геополітичні пріоритети відіграють ключову роль у формуванні зовнішньополітичного курсу України. Основним національним інтересом країни є її розвиток як суверенної, незалежної держави, збереження національної ідентичності, культурних цінностей та забезпечення економічної безпеки. Ці аспекти визначають пріоритети України на міжнародній арені, що включають зміцнення політичного суверенітету, підтримку територіальної цілісності та активну участь у міжнародних організаціях. Геополітичні пріоритети України спрямовані на інтеграцію в європейські та євроатлантичні структури, що є основним шляхом забезпечення її безпеки та добробуту. Стратегічними завданнями зовнішньої політики є укріплення обороноздатності держави, посилення економічної стабільності через міжнародне співробітництво, а також активна дипломатія для захисту інтересів на міжнародній арені. Реалізація цих пріоритетів сприяє не лише зміцненню державності, а й соціальному та культурному прогресу країни.

Становлення дружніх та партнерських відносин між ЄС та Україною є актуальним завданням в сучасному геополітичному просторі. Для України співпраця з ЄС є не лише економічною та політичною необхідністю, але й стратегічним напрямом розвитку. Що дозволяє Україні повернутися до європейського цивілізаційного простору, зміцнити свою позицію на міжнародній арені та модернізувати ключові сектори економіки через впровадження наукомістких технологій та інновацій [1, с. 39-43].

Сучасний стан відносин України з Європейським Союзом характеризується поглибленою співпрацею у політичній, економічній та безпековій сферах. Після

Революції Гідності 2014 року Україна остаточно визначила європейську інтеграцію як один із головних стратегічних пріоритетів зовнішньої політики. Важливим кроком стало підписання Угоди про асоціацію з ЄС, яка включає зону вільної торгівлі (DCFTA) та спрямована на модернізацію української економіки та її інтеграцію до єдиного європейського ринку. Після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році, відносини між Україною та ЄС значно активізувалися, зокрема у напрямі надання економічної, військової та гуманітарної допомоги.

Наразі Україна перебуває на шляху до повноправного членства в ЄС. У червні 2022 року країна отримала статус кандидата на вступ, що стало історичним рішенням та підтвердженням підтримки Європейським Союзом євроінтеграційних прагнень України. 9 грудня 2022 року Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію комунікації у сфері європейської інтеграції на період до 2026 року [3, с. 127-134]. Основна мета цієї стратегії полягає у створенні підтримки як серед українського, так і європейського суспільства для повноправного членства України в ЄС. Важливим напрямком є інтеграція в економічний, культурний і політичний простір Європи, а також проведення внутрішніх реформ, спрямованих на формування демократичного та справедливого суспільства, заснованого на європейських цінностях, таких як права людини, верховенство права та свобода. Українська влада активно працює над реформами, необхідними для подальшої інтеграції, зокрема у сферах правосуддя, боротьби з корупцією, верховенства права та захисту прав людини. ЄС продовжує підтримувати Україну у протистоянні агресії Росії, надаючи значні фінансові пакети допомоги та санкційний тиск на агресора, що зміцнює політичні та економічні зв'язки між сторонами [2].

Відносини України з Європейським Союзом є стратегічно важливими, проте супроводжуються низкою викликів і проблем. Основними проблемами визначають:

1. Корупція та впровадження реформ. Попри прогрес у впровадженні антикорупційних заходів, проблема корупції залишається серйозним викликом у

відносинах між Україною та ЄС. ЄС часто критикує Україну за недостатню ефективність боротьби. Корупція в Україні залишається одним із найбільших бар'єрів на шляху до поглиблення співпраці з ЄС. Європейський Союз підтримує Україну в проведенні антикорупційних реформ, але часто критикує за недостатню швидкість та ефективність цих процесів. Наприклад, створення Вищого антикорупційного суду було позитивним кроком, однак його робота стикається з постійними викликами, зокрема спробами політичного впливу. Боротьба з корупцією є умовою надання фінансової допомоги Україні, тому ЄС тисне на українську владу для продовження цих реформ.

2. Питання торговельних квот та митних бар'єрів. Угода про асоціацію між Україною та ЄС передбачає вільну торгівлю багатьма товарами, але обмеження, як-от квоти на українську аграрну продукцію, часто стають джерелом конфліктів. Наприклад, українські виробники зерна, цукру або курятини регулярно зіштовхуються з тим, що ЄС встановлює низькі квоти на їхні товари. Це обмежує експорт і викликає невдоволення серед українських експортерів. З іншого боку, ЄС прагне захистити власних виробників від надлишкового імпорту дешевої продукції з України, що створює суперечності [4, с. 67-69].

3. Питання інтеграції в енергетичний сектор. Україна є важливим партнером ЄС у сфері енергетики, зокрема як транзитер російського газу. Однак, інтеграція України в енергетичний ринок ЄС супроводжується проблемами. По-перше, інфраструктура вимагає модернізації, по-друге, Україна залежить від зовнішніх поставок енергоносіїв. ЄС підтримує реформування українського енергетичного сектору, але зволікання з виконанням зобов'язань, як-от реформування газового ринку чи впровадження європейських стандартів, затримують повноцінну інтеграцію України в спільний енергетичний простір Європи.

4. Політичні розбіжності щодо членства в ЄС. Хоча Україна прагне повноправного членства в ЄС, цей процес є довгим і непростим. Деякі країни-члени ЄС мають різні бачення щодо розширення Союзу, побоюючись економічних та політичних наслідків інтеграції нових членів. Наприклад, Франція та Нідерланди в минулому висловлювали стриманість щодо вступу нових країн,

включаючи Україну, через внутрішні економічні та політичні виклики в самому ЄС. Хоча Брюссель визнає прогрес реформ в Україні, чіткої дорожньої карти щодо вступу поки що не існує, що створює певну напругу у відносинах [5, с. 65-73].

Перспективи відносин України з Європейським Союзом виглядають обнадійливо, з огляду на прогрес у проведенні реформ та зближення з європейськими стандартами. Після підписання Угоди про асоціацію, Україна поступово інтегрується в європейський економічний та правовий простір. Європейський Союз зацікавлений в стабільній Україні, що стає партнером у вирішенні загальноєвропейських викликів, таких як енергетична безпека і зміцнення демократичних цінностей.

З точки зору економічної інтеграції, європейський ринок стає дедалі більш доступним для українських товарів і послуг завдяки зонам вільної торгівлі. Важливими кроками в цьому напрямку є розширення експортних можливостей для українських виробників, зокрема аграрного та промислового секторів. Паралельно, Україна має можливість долучитися до загальноєвропейських програм у сферах освіти, науки та інновацій, що сприятиме розвитку людського капіталу та технологічного потенціалу країни. Впровадження європейських стандартів якості і безпеки продукції також відкриває можливості для покращення конкурентоспроможності українських підприємств на світовому ринку [2].

Довгостроковою перспективою є потенційне набуття повноправного членства України в ЄС. Хоча цей процес є складним і потребує часу, Україна вже зробила значний крок у напрямку євроінтеграції. Підтримка з боку європейських країн у відбудові економіки та відновленні після війни сприятиме стабільності та розвитку. Вступ до ЄС дозволить Україні отримати доступ до структурних фондів Союзу, що може прискорити модернізацію інфраструктури, покращити інвестиційний клімат і забезпечити тривале економічне зростання.

Отже, як висновок, доречно зазначити, що відносини України з Європейським Союзом характеризуються активним прагненням України

інтегруватися в європейські структури, що підтверджується підписанням Угоди про асоціацію та впровадженням численних реформ. Реалії цих відносин демонструють як досягнення у сферах економіки, права та демократії, так і численні виклики, зокрема боротьбу з корупцією та необхідність подальшої гармонізації законодавства з європейськими стандартами. Перспективи відносин виглядають обнадійливо, адже Україна має потенціал для набуття повноправного членства в ЄС, що може суттєво сприяти її економічному зростанню та стабільності в регіоні. Тісна співпраця з ЄС також дозволяє Україні реалізувати європейські цінності, такі як права людини, верховенство права та демократію, що є важливими для її розвитку як сучасної європейської держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України : зб. матеріалів XIX наук.-практ. конф. / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпро: НТУ ДП, 2022. 151 с.
2. Близняк О., Риков А. Процес євроінтеграції України в умовах повномасштабної російськоукраїнської війни: проблеми та перспективи. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2023. С. 119-135. URL : <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/319/294>
3. Європейська інтеграція України в умовах війни росії проти України: роль академічних та громадських спільнот: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Рівне, 09 листопада 2023 р.). Українська Асоціація Викладачів і Дослідників Європейської Інтеграції; Київ. 2023. 227 с.
4. Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. X Міжнар. наук.-практ. конф. / Вінниця. 2022. Ч. 2. 264 с.
5. Україна на шляху до ЄС: виклики та перспективи : матеріали круглого столу до Дня Європи в Україні (Київ, 9 трав. 2024р.) : / за заг. ред. Л. Г. Комахи, М. С. Орлів, Ю. Г. Рубана. Київ: ННІ ПУДС КНУ, 2024. 112 с.

Ключові слова: європейська інтеграція, угода про асоціацію, реформи, корупція, економічна співпраця, права людини, Україна, ЄС, виклики.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Федорова Тетяна Сергіївна.

Завальнюк Анастасія Миколаївна	
ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄС: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ.....	407
Красюн Анастасія Сергіївна	
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	410
Ландейс Альберт Олександрович	
ПРОБЛЕМАТИКА ВСТУПУ УКРАЇНИ В ЄС В УМОВАХ ВІЙНИ.....	413
Потелешенко Крістіна Анатоліївна	
АДАПТАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	418
Удод Вікторія Володимирівна	
ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ З ЄС: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	423
СЕКЦІЯ № 14. ПРАВО ЄС: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	429
Дехніч Анастасія Вікторівна	
ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДЯН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	429
Думініка Марія Олександрівна та Рацун Ангеліна Анатоліївна	
ПРАВО НА ПРИТУЛОК ТА МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....	433
Елісашвілі Ілля Володимирович	
ЄДИНА ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК УНІКАЛЬНА ПРАВОВА КОНЦЕПЦІЯ.....	436
Ігнатюк Аліка Альбертівна	
РОЛЬ СУДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В СОЮЗІ.....	439
Карасені Олександра Василівна	
СУЧАСНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ТА ОСНОВ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	443
Котелевська Валерія Русланівна	
ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕФІНІЦІЇ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	446
Латиш Яна Вадимівна	
РОЛЬ СУДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ФОРМУВАННІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА.....	449
Леснякова Вікторія Олександрівна	
РОЛЬ ЄС У ПОДОЛАННІ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН.....	452
Лук'янчук Катерина Петрівна	